

Ситуација која би била потпуно незамислива и неприхватљива за било коју званичну утакмицу српске фудбалске репрезентације, или "Песму Евровизије" у ма како далеком ћошку Старог континента, снашла је суочавање Београда и Приштине пред Међународним судом правде у Хагу: ниједан српски дневни лист нема специјалног извештача са овог, по свим мерилима вансеријског догађаја. Српска штампа својим читаоцима већ данима преноси скоро искључиво агенцијске извештаје – које, руку на срце, сваки лист делимично прилагођава свом стилу изражавања – па тако овдашња публика добија можда верну, али свакако једнострану и непотпуну слику онога што се дешава у вероватно најважнијем процесу којим се Међународни суд правде бавио у својој 54-годишњој историји. А сигурно најбитнијем процесу у који је укључена наша држава.

Поређење са фудбалом и "Евровизијом" још и умањује важност тек започетог хашког процеса. Јер, Светско првенство у фудбалу одржава се сваке четири године, а "Евровизија" сваког лета господњег, док ће Међународни суд правде расправљати о Космету сад и никад више. Плус, Кина, која је у овом случају на српској страни, никада раније није учествовала у неком процесу МСП-а, као што ће и правнички сукоб Москве и Вашингтона, заказан за 8. децембар, бити први у историји. Чак и за неког неутралног посвећеника међународним односима, а камоли просечног Србина, све ово би представљало спектакл чији "ред величина" превазилази било шта што свемоћне спортска и музичка индустрија могу да понуде.

Какве су последице тако једностраног извештавања, лако је могло да се види прошле недеље, после излагања бугарског правног заступника Златка Димитрова, који је подржао независност Косова (нимало неочекивано, с обзиром на то да је говорио у име бугарске владе која је увелико признала самосталност јужне српске покрајине, али и на то да је својевремено био ангажован у тиму Мартија Ахтисарија). Дан касније, српска штампа била је преплављена бескрајно и безлично сличним текстовима о наступу Димитрова, у којима је – буквално у сваком од њих – пренет генерални став нашег тима да нам је, ко зна који пут у историји, "Бугарска забила нож у леђа". Што је најтужније, једва да је стајало ишта поред те оцене. Нити је анализирано бугарско понашање по питању Космета, нити су набројани ранији антисрпски испади Софије на које се алудира, нити су наведене могуће последице овакве одлуке бугарске владе по међусобне односе две земље... Од силних тема које отвара, за многе лаике изненађујућа

околност да се Бугарска толико директно ангажовала на промовисању косовске "независности", наметнуто је, и то у врло неразрађеном облику, само то да су наше источне комшије историјски склоне сукобљавању са нама.

У четири од пет најтиражнијих српских новина, фраза о "забијању ножа у леђа" чак је извучена и у наслов [\[1\]](#), што је на киосцима остављало помало трагикомичан утисак, барем онима који су свесни да није реч ни о каквој званичној изјави било ког члана наше делегације, већ о једној – ма колико тачној – неформалној оцени.

Једнако је неразумљиво држање српских телевизијских станица, које се према директном преносу из Хага односе као да је носилац вируса АХ1Н1. Иако је сигнал из Међународног суда правде бесплатан, што значи да га свака ТВ кућа, која се акредитује и обезбеди репортажна кола (трошак између 1.000 и 1.500 евра дневно [\[2\]](#)), може омогућити својим гледаоцима, српска публика нема прилику да уживо посматра сучељавање највећих правних ауторитета данашњице. До Косова, зато, директан пренос хашког процеса стиже преко чак три тамошње телевизијске станице.

Циници би, уместо све популарније дилеме ко ће се повинovati а ко не пресуди Међународног суда правде, овде лако могли да поставе питање ко ће уопште знати да је Суд донео било какву одлуку. Кудикамо је, ипак, важније одговорити на загонетку која се намеће сама по себи: ко је српску јавност "поштедео" призора из процеса око којег Србија већ годину и по дана гради комплетну дипломатску активност у вези са најбитнијим државним питањем, као и анализа свега што се дешава у том спору?

Тако униформно понашање српских медија тешко би било објаснити спонтаном штедњом, проузрокованом свеопштом финансијском кризом. Јер, све и да прихватимо како ниједна новинска кућа у Србији није имала средства да пошаље новинара и фоторепортера на деветодневно (и бројем: 9-дневно) изношење аргумената, остаће неразјашњено због чега држава није платила трошкове боравка у Хагу барем за екипе најчитанијих овдашњих листова и најгледнијих телевизија. Поготово ако се узме у обзир да српски државници врло често воде новинаре на пословна путовања, од којих очекују да ће им подићи рејтинг (што није ништа необично, јер тако је у целом свету).

Зашто је онда српска Влада, она иста која, према већ сакривеном извештају ревизорске комисије, троши више него руско возило у зимском периоду, одлучила да овом приликом "уштеди" неколико хиљада евра, а тиме и ускрати својим грађанима директан увид у

судбински важан судски поступак, за који је претходно припрема јавност скоро две године? Неки од могућих одговора на ово питање, тачније, најреалнији међу могућим одговорима, остављају суморан утисак, па их зато можда и не би било пристојно наводити овом приликом. Ипак, још је суморније то што новински извештаји и ТВ прилози са лица места као да никоме не недостају. Јавност која би се, поређења ради, дигла на оружје када би је неко спречио да гледа утакмице које ће фудбалери играти догодине на Мундијалу у Јужној Африци, апсолутно је равнодушна према томе што нема "ни очи ни уши" у незапамћеном судско-политичко-дипломатском спектаклу.

Остаје нам само да се запитамо како би јавност у некој другој нацији реаговала када би јој били ускраћени слика и тон са судског поступка у којем се њихова држава бори за темељно нарушени територијални интегритет и суверенитет.

[1] http://www.novosti.rs/code/navigate.php?ld=1&status=jedna&vest=164529&title_add=Bugarski%20no%C5%BE%5%BE+u+le%C4%91a!.html

http://www.pressonline.rs/sr/vesti/vesti_dana/story/90327/Bugarska+opet+Srbiji+zabila+no%C5%BE+u+le%C4%91a!.html

<http://www.politika.rs/rubrike/vesti-dana/Bugarska-nam-opet-zabila-noz-u-ledja.sr.html>

<http://www.kurir-info.rs/clanak/politika/kurir-05-12-2009/bugarski-noz-u-ledja>

[2] <http://www.politika.rs/rubrike/Drustvo/Srbija-bez-TV-prenosa-iz-Haga.sr.html>